

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor;
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adtnak vissza.

A becsületes munka.

Debrecezen, május 6.

Nálunk, ahol még mindig klasszifikálják a becsületes munkát, ahol az uri szélhámosnak és elegánsan öltözködő naplopónak még mindig több a tisztessége, mint a ki bizonyos alacsonyra nézett munkásság révén szerzi meg a kenyerét maga és családja részére, nem azért zarándokolnak el a nevezetessé vált New-York kávéházba, hogy megbecsüljék Wallburg Ernő báró főpinczér ur derekas elhatározását, hanem hogy sajnálkozzanak szegényen, vagy hogy mint a borju az új kaput, megbámulják. Amerikában, a hol mindenki annyit ér és annyit jelent, a mennyit dolgozik, a mennyit az esze, tudása és munkássága révén megtud keresni, senki sem ütődik meg azon, hogy a báró mint pinczér, hordár vagy mint tányérmosó keresi meg a kenyerét, csak nálunk csinál az még szenzációt, ha valaki magas méltósága dacára is helyesebbnek találja azt, hogy dolgozzék, mintsem éhezzen.

Üres szemérem minden hiumizim és az emberi nyegleség által megteremtett méltóság, de örök igaz az apai érzés, mely gondoskodni

akar az övéiről és nem riad vissza semmiféle becsületes munkától, mely alkalmas arra, hogy gondtalanná, nyugodttá varázsolja az ő családi életét. A legapróbb baba mosolygása eltudja feledtetni ezrek és ezreknek szánakozó, gunyos tekintetét és nem fáj ezrek és ezrek malicizos megjegyzése, izetlen szellemeskedése, a ki sok nyomoruság és szenvedés után nem hallja többé a szívéhez nőtt drága övéinek panaszkodását, kesergő jajszavát.

Ezért nem csupán excentrikus és szecsessziós sajátosságánál fogva, hanem emberi és társadalmi szempontból is komoly megszüvelésre érdemes dolog az, hogy Wallburg Ernő báró megkezdte főpinczéri működését egy budapesti kávéházban.

Nem csodálkozni és szánakozni kell ezen az eseten, hanem gondolkodni. Gondolkodni különösen azoknak az uri proletároknak, a kik hitelbe vásárolt ruhákban százezerrel lézengenek e szép haza különböző aszfaltjain, szorgalmasan, de mindig uri tempók szerint lopván a napot. Ha egy megélhetésre kevés, éhenhalásra sok fizetéssel járó apró hivatal üresedik meg valamely irodában, ezrével tolonganak előre ezek

az uri alakok stemplis kérvényeikkel, connexióikkal és protekcióikkal.

Valósággal öklelik, gyomrozzák és gázolják egymást az emberek egy kis száraz kenyeret biztosító uri hivatalért; de messze elkerülik azt a tájat, ahol csak nagy Magyarországon elég sűrűn másfajta munkaeerőt keresnek. A fizikai, az iparigazolvánnyal járó munkát Magyarországon még mindig megszegényítőnek és megbecstelenítőnek tartják és inkább koplálnak, inkább nyomorognak az emberek, semhogy rangjukhoz nem illendő munkát végezzenek; inkább nem keresik meg a kenyerüket, semhogy a kenyérkeresetük miatt megbélyegezze, kirekessze őket bizonyos körzetből ez a mi hitvány, léha társadalmunk.

Vajha elélnék Magyarországon is azt a szép időt, mikor senki sem csodálkozik és mindenki természetes dolognak tartja azt, hogy a báró pinczér lesz. Mert ebben a szebb időben; csak egy erényt, egy érdemet fogunk ismerni; — a tisztességgel végzett becsületes munkát.

TÁRCZA.

Házasság a művelt világban.

A műveltségnek, a civilizáció rohamos terjedésének kétségtelenül megvannak a maga előnyei. Oly vívmányok ezek, ezuttal többre nem akarunk hivatkozni, mint melyek a modern kor fiának irigylendő kényelmét s azelőtt ismeretlen élvezeteket biztosítanak. Ki tagadná azonban, hogy a modern kulturának ép a most említett előnyei mellett megvan a maga rossz oldala is.

A társadalom a családon alapszik, mint a legkisebb társaság. Ha egészségesek a családi viszonyok, egészséges a társadalom is.

A statisztika pedig azt igazolja, hogy a műveltséggel fordított arányban áll a házasságok száma. Minél nagyobb valamely nemzet műveltsége, annál kevesebb a házasságban élők száma s bizony rohamosan közeledik a műveltség fokozatos emelkedésével a társadalom azon időponthoz, a mikor talán muzeumokban fogják mutogatni azt az emberpárt, mely egymással házasságra lépett. Manapság a művelt Franciaországban sokkal keve-

sebb házasságot kötnek aránylag, mint hazánkban s pláne mint pl. Szerbiában. A statisztika ezen adataiból könnyen azt magyarázhatná ki akárki is, hogy a műveltséggel karöltve hódít a szabad szerelem eszméje s a felvilágosultság minden korlátot le akar dönteni az erkölcs terén.

A statisztika csak konstatálja a szomorú valót, a házasságok apadását, melynek oka egészen más, habár vannak egyesek, kik lelkes hívei a szabad szerelemnek. No de ezek kevesen vannak.

A házasságkötések apadásának oka a modern kor kényelmes berendezése s ennek nyomán beállott nehéz megélhetési viszonyok.

Egy-egy fiatalember elvégez nyolcz középiskolát, négy felső iskolát s ekkor 22 éves. Ez az a kor, amikor a fiatal ember telve idealizmussal, tetterővel s duzzadó egészséggel, életkedvvel a legnagyobb fokban képes a házasságra. S tekintve azt, hogy e korban a fiatal emberek nagyon kevés kivétellel tényleg szerelmesek is, elmondhatjuk, hogy készek volna házasságra lépni, ha lehetne. Igen, ha lehetne, mert tényleg nem lehet. Elvégezvén a főiskolát valahol alkalmazást kap ugyan, de oly csekély javadalmazása van, hogy abból ketten megélni csak a legnagyobb árán énkülöztudnak.

Várnak tehát jobb állásra s ez alatt egyikét év eltelik. A fiatalember huszonöt éves a legjobb esetben akárhányszor viszonyolozz a mikor kedvezőbb anyagi viszonyok közé jut.

— Ekkor persze már sokkal komolyabb, hogy úgy mondjam, sokkal számítottabb s nem a szívével, hanem a legtöbb esetben az eszével szerelmes, vagy egyáltalán nem is gondol a nősülésre. A modern kor kényelmes berendezésében pénzért minden kényelmet élvezetet megszerezhet, míg ha megnősül, az élvezetekről legalább részben le kell mondania.

Erre most már nem annyira hajlandó s inkább vár addig, míg oly frigyvet köthet, mely anyagilag a hozomány által biztosítva van.

Nem minden embernek a szülői gazdagok, sőt több a szegény s általában a diplomás emberek között legalább is a háromnegyed részének szegény emberek szülői. Az ily szegényebb sorsu fiatal emberek, a míg megszerezték a diplomát kénytelenek voltak adósságot csinálni. Nem könnyelműségből csinálták azt, hanem körülményeik utalták arra. Mikor tehát az ilyen fiatal ember jobb anyagi körülmények közzé jut hivatali állása lévén, kötelességének tartja, hogy adóssá-

POLITIKAI HIREK.

A delegációk 1903-ik évi költségvetése. A delegációk elé terjesztendő 1903. évi költségvetés szerint a *külügyminiszterium* szükséglete **10,875,870**; a *hadügyminiszteriumé* **42,32,277**; a *közös számvivőszéké* **321,380**, összesen **366052372**, tehát **8,237,406** koronával több, mint tavaly. Póthitelt kér a külügyminiszter a *pekingi* követségi palota újra fölépítésére és berendezésére másfél milliót. A hadügyminiszter egyszeri póthitelt kér az 1902. évre új Haulvitz és hegyi ágyuk beszerzésére 360,000 koronát. Tiszta vámjövődéki fölösleg **112,848,689** korona, mely összeg a fenti szükségletből levonásba hozatik.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónk távirata.

Budapest, május 6.

— Habemus papam! — hangzott a folyosón.

— Mióta pápa a magyar kereskedelmi miniszter?

— Kérdezte Pápa város képviselője.

— A mióta Láng Lajos is viselte Pápa képét.

— Ilyen ünnepélyes napon jobb viccezeket is mondhatnál barátom, — szolt elkomolyodva Hegedüs Loránt.

Szóval meg van az új miniszter és meg van az öröm. Most már csak az államtitkárság betöltésén tőpreng a folyosó, de az érdeklődést nem kelt: Gaal vagy Földes, oly mindegy már, minden mindegy, hogy a találgatásokkal oly annyira kifárasztották a sajtót és a politikát. A teremben ezalatt egyre Smialovszky Valér beszélt és ugyancsak ajánlotta a bosnyák vasutakat, de hasztalanul, mert Pichlernek nem kellett. Pichler nem hagyta magát se az ellentétben, se a beszéd hosszúságában. Végre is déli egy óráig kibeszélte magát.

gát kifizesse s ez akadályozza őt abban hogy házasodjék, vagy ha nősül, a legtöbb esetben pénzes leányt keres, mert hozomány nélkül nem képes a feleségét is eltartani s az adósságot is törleszteni.

Ime így jönnek létre azok a házasságok, amelyekben a szerelem csak másodrangú szerepet játszik. Mindamellett ezeket nem nevezhetjük érdekházasságoknak a szó szoros értelmében.

A földmivelő osztály férfiai már 18—20 éves korukban nősülnek, az értelmiség — hogy középszámot mondjunk — huszonhetedik életévében, ha egyáltalában megnősül.

Drága az élet s kétszeresen drága a diplomás embernek, a kitől a társadalom állásához mérten többet is kíván s a kinek magának is nagyobbak az igényei, mert a látóköre is nagyobb. Megkívánja ő maga s a társadalom, hogy feleségül jó családból származó lányt vegyen magához s ennek is meg vannak a maga igényei épen műveltségénél fogva. Ha ketten összekerülnek, az igényeik nagyobbak összesen, mint az egyesnél, a megélhetés pedig nem lesz olcsóbb. Küzödni kell a családos embernek s le

Batthyányi Tivadar gróf volt a következő szónok, a ki szintén a bosnyák vasuti javaslat ellen foglalt állást, mert Finne jövőjét félti.

Major Ferencz, a mindentudó, folytatta a vitát és folytatja most is, ki tudja meddig?

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán, *Fejérvéry* Géza báró és *Lukács* László.

Az irományok előterjesztése után *Issekutz* Győző bemutatja a gazdasági bizottság jelentését dr. *Egri* Dezső volt képviselő képviselői illetményeinek kiutalása tárgyában.

Boszniai vasutak.

Smialovszky Valér előadó indokolja a törvényjavaslatot és kéri annak elfogadását.

Pichler Győző: A miniszterelnök e törvényjavaslat benyújtása után a referens választásakor humorista szerepet is játszott a politikuson kívül, mikor *Smialovszkyt*, a fürdők szakemberét választotta, bizonyára arra gondolt, hogy sokat kell majd mosakodnia a törvényjavaslat tárgyalásánál, legyen hát a mosásban szakértő a referens. (Derűltség.) Az előadóval polemizál és hibáztatja, hogy az előadó sovinizmusról vádolja a magyar nemzetet. Kifejti, hogy e törvényjavaslat elfogadása esetén oly nagy csapást mérünk iparunkra és kereskedelmünkre, — hogy azt kiheverni egykönnyen nem fogjuk. *Kállay* miniszter megemléksített a magyar vasuti politikát és készített olyant, amely Ausztria követeléseinek és az ő oligarchikus törekvéseinek jobban megfelelt. A törvényjavaslatot lelke egész erejével ellenzi, azt helytelennek, rossznak és gonosznak tartja, azért nem is fogadja azt el. (Élénk helyeslés és taps a szélbalon. Szónokot számosan üdvözlik.)

Batthyányi Tivadar gróf huszonöt éves politikai multjára hivatkozva kötelességének hiszi, hogy Fiume érdekében felemelje szavát. *Pichler* Győző igen helyesen azt említette, hogy a bosnyák vasut építése által Bosznia másik összeköttetést kap a tengerrel és hogy ezen összeköttetéssel Fiume tönkre megy és a beléje

kell mondania a sok élvezetről, a mit mint legényember, megengedhet magának. Erre nem mindenki válnakozik s inkább megmarad agglegénynek.

Ime a műveltség s a civilizáció hatása. Most nem kötnek aránylag annyi házasságot, mint régebben s nem is nősülnek a fiatal emberek oly fiatalon, mint azelőtt.

Ez nem egészséges állapot. Hogy nincs annyi házasság, az a nemzet vesztesége, hogy nem nősülnek akkor, mikor arra leginkább képesek, a családi boldogság rovására meg legtöbbször. És ezen segíteni nem lehet, ha csak úgy nem, hogy akként rendezzük be a társadalmat, hogy minden fiatalember legalább huszonnégy éves korában oly helyzetbe jusson, hogy családot alapíthasson egész bízton.

Ha majd az egyes családok boldogsága biztosítva lesz s ez függ az életkortól is, nem kell féltenuk a társadalmat sem semmiféle katasztrófától, mert, hogy a társadalom forrong, annak egyik oka kétségtelenül a családok egészségtelen helyzete, azok boldogtalansága.

fektetett milliók kárbavesznek. A maga részéről kijelenti, hogy sokat foglalkozott e kérdéssel, mióta e kérdés napirendre került és bizonyos mértékig és bizonyos feltételek mellett osztja *Pichler* Győző szavait. Veszedelmet képez az arzanói vasuti összeköttetés feltétlenül, ezt tagadni kár és aki tagadja, azt mutatja be, hogy a helyzetet nem ismeri. (Élénk helyeslés a szélbalon.) Ezek után feltette magának a kérdést, hogy milyen álláspontot foglaljon el e kérdésben és milyen legyen a kormány álláspontja, melyet kell, hogy elfoglaljon a e kérdésben. Kijelenti végül, hogy azon feltétel mellett hajlandó elfogadni a törvényjavaslatot, hogy Fiume érdekeit a kormány szem előtt fogja tartani.

A kaszinó esze.

Még egyszer a nagyváradi párbajhoz.

Am tessék kigolyózni nagy jó uraim — biz én kereken kimondom, hogy nem sokra becsülöm a kaszinó eszét. Eddig is többre becsültem egy jó pipadohányt, ezentul meg épen kevésre tartom azt az uri tempót, mely a becsületet karddal, ólomgolyóval igazgatja.

Mindezeket pedig ne ütközzünk meg, hanem félretéve a lovagias nagyképűsködést, beszéljünk egy-két perezig arról a szerencsétlen nagyváradi esetről, melynek szomorú eredményeért legelső sorban a kaszinó a felelős.

Pallay Lajos és *Weiszlovits* Gyula a lovagiasság szabályai szerint pisztolypárbajt vívtak. Az egyik ott maradt a porondon, félholtra sebezve, a másik ép bőrrel menekült. Itt pont következett volna, ha a kaszinó esze meg nem szólal és ki nem golyózza *Weiszlovitsot* a lovagias becsület kártyavarából.

Ennek az urnak határozottan pechje van. Ha megfordítva történik a dolog és *Pallay* golyója sebz holtra *Weiszlovitsot* — ez, mint talpig lovagias kaszinói tag vonul be a mennyországba, mivel a kaszinó esze nem ért rá előbb megszólalni s nem ért rá felfortyanni akkor, mikor még segíthetett volna.

A *Weiszlovits* golyója buta véletlen; a kaszinó elaludt esze gyászos következményü valóság. Az ártatlanul megrontott emberéletért ez a felelős s nem az a szerencsétlen fráter, a ki sikkasztással vádolva is méltó akart lenni a diszes kaszinóhoz és töltött fegyverrel intézte el amaga baját. A sikkasztással vádolt kaszinó tagot nem jutott eszébe kigolyózni senkinek, ellenkezőleg tanukat adtak mellé, hogy frakkos asszisztencia mellett lőhessen agyon egy becsületes családapát, a ki — ha ki nem áll a gyilkos golyó elé, huszonnégy óra alatt törölve lett volna a szabadalmazott diszbecsület czimborasági lajstromából. Igenis — törölve volna ugyanaz a kaszinó, mely kitagadta utólag *Weiszlovitsot*; kigolyózta volna

nygvanaz a kaszinó, mely gyászlobogót tüzött volna ki akkor, ha Pally fegyvere a sikkasztó kaszinói tagot találja halálosan.

Ha pedig a lovagias becsület csupán a pisztolygolyók s a véletlen hülyeségétől függ, akkor ne méltóztassanak olyan nagy garral lenni a kaszinó bársonyszékein, mert bizony mondom: fabaktát ér a lovagias mi-csodájuk,

És téved a nagyságos kaszinó, ha azt hiszi, hogy mi, lenézett polgárok, nem vagyunk féltékenyek a magunk becsületének makulátlan voltára. Téved, mert éberebben örködünk felette mint száz más s a mi becsületünk minden t. ez. volta mellett ezerszer tisztább és erősebb annál a nagyságos és lovagias különlegességnél, melyet karddal, ólommal mérnek és vérrel tisztogatnak.

A mi becsületünknek: jellem-tisztaságunk, lelkiismeretünk s a törvény oltalma képezik alapját és erősségét — önök a párbajra építenek. Nos, ha a kaszinó esze nem tudja elbírálni: melyik az erősebb, melyik a tisztességesebb alap, ám döntsön azoknak a szavazata, akiket özvegyekké, árvákká nyomorított a lovagias kórság.

Polgármesterek kongresszusa.

Meghívás Debreczenhez.

Debreczen, május 6.

A polgármesterek idei kongresszusát Szegeden tartják meg e hó 23-ik napján. A múlt évben Aradon tartott kongresszus megbízásából a szegedi tanácskozásra most küldte szét a meghívókat Zeichmeister Károly Győr város polgármestere. A meghívó, mely tegnap érkezett meg Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterhez, a következő:

Tisztelt Kartárs Ur!

A múlt évben Aradon tartott polgármesterei értekezlet 13. sz. határozata alapján az összes törvényhatósági joggal bíró városok polgármestereinek értekezletét 1902. évi május hó 23. napjának délelőtti 9 órájára Szegedre a városháza nagytermében összehívom.

Van szerencsém arra ezennel tisztelettel meghívni azon megjegyzéssel, hogy igen kívánatos tisztelt kartárs ur személyes részvétele, ha azonban akadályozva volna, szíveskedjék önmaga helyett, megbízottat küldeni.

Tisztelt kartárs ur! ha az értekezletre önmagán vagy kiküldöttjén kívül más városabeli férfiak részvételét is szükségesnek tartaná, ezen meghívást azokra szólónak is tekinteni méltóztassék.

Az eddig megállapítható tárgysorozat a következő:

1. Elnök jelentése az aradi értekezlet 7. sz. határozatára vonatkozólag.

2. Elnök jelentése az aradi értekezlet 12. sz. határozatára vonatkozólag.

3. Debreczen város iudítványa

külön városi törvény alkotása iránt indítandó hatékonyabb mozgalom ügyében.

4. A törvényhatósági városok országgyűlési képviselőinek a városok ügyeinek törvényhatósági tárgyalás és előkészítése körüli hatékony közreműködés feletti tárgyalás.

5. Városok által felveendő kölcsönök feletti értekezlet.

6. A legközelebbi értekezlet helyének és Debreczen város közönségének meghívása az 1903. évre.

Ha tisztelt kartárs urnak ezen értekezletre valamely indítványa lenne, hivatkozással az aradi értekezlet 9. sz. határozatára. felkérem, hogy azt mihamarabb hozzám juttatni s lehetőleg a többi kartársakkal is közölni szíveskedjék.

A legközelebbi rendes, de az esetleges rendkívüli értekezlet helye megállapítandó lévén, felkérem ezimet. — hogy a most összehitt értekezleten, esetleg saját városa részéről aziránt ajánlatot tenni szíveskedjék.

Van szerencsém végül értesíteni, hogy Szegeden a helyi teendőket Tóth Pál dr. polgármesterhelyettes látja el, a kihez előzetesen felvilágosítás ránti kérelmek, valamint résztvevők neveit s azok Szegedre érkezésének idejét tartalmazó bejelentések kellő időben intézendők.

Maradtam őszinte és meleg üdvözlésem kifejezése mellett
Győr, 1902. ápril 24.

kartársi tisztelettel:

Zeichmeister Károly
polgármester.

A polgármesterei kongresszus legfontosabb tárgya, mint a meghívóból is kitűnik: Debreczen város indítványa lesz a külön városi törvények alkotása érdekében. A kongresszuson — értesülésünk szerint Simonffy Imre polgármester és Komlóssy Arthur főjegyző vesznek részt.

UJDONSAGOK.

Mit tárgyal a város?

A rendkívüli közgyűlés tárgysorozata.

Debreczen, május 6.

Puky Gyula, Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja e hó kilencedikére, péntek délelőtt kilenc órára hívja egybe a törvényhatósági bizottsági tagokat rendkívüli közgyűlésre.

A városatyák ma kapják kézhez a közgyűlési meghívót, a tárgysorozattal együtt, melyen a nagyfontosságú ügyek között — legérdekesebb a nagykölcson elszámolása lesz.

A rendkívüli közgyűlés teljes tárgysorozata a következő:

1. Hevesvármegye körlevele a hazáért vértelt Rákóczy, Thököly, Beresényi diffamálását kimondó t. cz. törvése, Kossuth Lajos érdemeinek törvénybe iktatása és szobrának mielőbb felállítása, valamint az 1848—49-iki honvédek érdemeinek törvénybe ígatása tárgyában a magyar képviselőházhoz intézett feliratának hasonlított felirattal támogatása iránt, tanácsai javaslattal.

2. Tanácsai előterjesztés a közös lovasági laktanya bekerülési költségéből még fizetetlen 72.315 korona 89 fillér módon fedezése tárgyában.

3. A 4.737,900 forint nagykölcsonról elszámolás, szakbizottsági és tanácsai jelentéssel. (Általános és részletes kimutatások előzetesen szétosztva.)

4. A tanács bemutatja a város vagyion-leltárát, az ennek kezelésére vonatkozó szabályrendelet javaslattal.

5. A házipénztár számadásainak felülvizsgálására közgyűlésileg kiküldött ötös bizottság jelentése.

6. Tanácsai előterjesztés az önkéntes iskola felállításához közgyűlésileg megszavazott 42.000 koronának függő kölcsön által fedezésére.

7. Tanácsai előterjesztés az esküdtképes egyének 1903. évi alaprajstromának egybeállítására hivatott összeíró bizottságnak megalakítására.

Öt szobor.

Abból az alkalomból, hogy az Andrássy-szobor körül fölzudult botrány, hullámjai jórészt elsimultak, érdekesnek tartjuk megírni, hogy ez évben nem kevesebb mint öt szobor kerül fölállításra az ország különböző pontjain. Az öt szobor, a melyek már évek óta készen állanak az ominózussá vált upesti Beschoner-féle ércöntő-műhelyben, most van öntés alatt. Az öt szobor a következő: Tompa Mihály szobra, a melyet Holló Barnabás mintázott s a melyet Gömör vármegye közadakozásából, a költő szülővárosában, Rimaszombatban, állítanak föl és június 4-én lepleznek le nagy ünnepiességgel. A második a keszthelyi „Georgicon” megalapítójának, gróf Festetich Györgynek a szobra, a melyet június 8-án lepleznek föl Keszthelyen. A Fadrusz mintázta Wesselényi-szobor a harmadik, a melynek fölavatása június 14-én lesz Zilahon. Ugyancsak Fadrusz János mintázta a kétszeres életnagyságu Mátyás-szobrot is, a melynek négy gyönyörű mellékalakja van.

A Mátyás-szobor méltón sorakozik a pozsonyi nagy műalkotáshoz, a Fadrusz Mária Terézia-szobrához. Szeptember havában leplezik le a szobrot fényes ünnepiességgel Kolozsvártt. Az ünnepségen az eddigi megállapodások szerint a király is megjelenik. Az ötödik szobor a Szemere Bertalan 48-as miniszter miskolci szobra lesz, a melyet Róna mintáz és szeptember havában fognak leplezni nagy fénynyel.

Kilátás van még néhány Kossuth-szoborra is, a melyeket Kossuth Lajos születésének századik évfordulójára terveznek egyes vidéki városok, ha ugyan elkészülnek kellő időre a szobrok.

* Személyi hír. Lovag Albach Gyula, es. és kir. altábornagy tegnap délután Nagyváradról Debreczenbe érkezett. A 39-ik gyalogozred tisztikara tegnap este az „Angol Királynőben” tisztelt az altábornagnál, ki ma szemlét tart a gyakorlótéren s holnap utazik vissza állomáshelyére.

* Kigolyozás a kaszinóból. Budapesti munkatársunk közli velünk, hogy a főváros legelőkelőbb társaskörének, a Nemzeti Kaszinónak tagjait kinos szenzációs tartjtn izgatottságban. Arról van ugyanis szó,

hogy a Kaszinó egyik országgyűlési képviselő tagját *kigolyózzák*, mert nemrégiben egy polgári pörben állítólag hamis tanúságot tett. Az erre vonatkozó akeziót a Kaszinónak néhány tagja indította meg, a kik a tudomásukra jutott esetet levélben jelentették be a Nemzeti Kaszinó választmányának. A választmány nem határozott a dologban.

*** Debreczen közönsége — Rákóczy emlékének.** A tegnapi tanácsülés foglalkozott Hevesvármegye hazafias átiratával, melynek célja, hogy: *Rákóczyt, Tökölit és Bercsényit* dífmáláló 1687. V. t. é. és az 1715. XLIX. t. töröltessenek, továbbá *Kossuth* Lajos és az 1848—49-iki szabadsághősök emléke törvénybe iktattassék s a *Kossuth*-szobor a fővárosban mielőbb felállítassék. Az átiratra vonatkozólag a *Puky* Gyula főispán elnöklete alatt tartott tanácsülés, következő határozatát terjeszti elfogadás céljából a közgyűlés elé:

„Debreczen város törvényhatósági biz. közgyűlése, a városi tanács javaslatával egyetértőleg magáévá tévén Hevesvármegye törvényhatósága hazafias szellemről áthatótt s az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának tartalmát, egyhangu határozattal kimondja, miszerint az országgyűléshez hasonló szellemű feliratot intéz.”

*** Schleemüller tábornok Debreczenben.** *Schleemüller* tábornok, ki most a nagyváradi gyalogezredek felett tart katonai szemlét, e hó 23-án Debreczenbe érkezik. A tábornok két napig fog városunkban időzni s a 39-ik házi gyalogezred felett tart tavaszi szemlét. *Schleemüller* fogadására erősen készülnek háziezredünk tisztjei.

*** A huszárkaszárnya építési költsége.** A jog- és pénzügyi-bizottság javaslata alapján tegnap foglalkozott a városi tanács a fedezetlen építési költségek rendezésének kérdésével. Határozatkép: javasolni fogja a közgyűlésnek a tanács, hogy a 72,315 korona 89 fillér építési költség, függő költsénnel fedeztessék.

*** A közigazgatási jogi tanszék betöltése.** A debreczeni ev. ref. főiskola igazgatótanácsa tegnapi ülésén az akadémiák tanácsára jelentést tett a közigazgatási jog tanszékére beérkezett pályázati kérvényekről. A gyűlésen dr. *Bacconi* Lajos örökére pályázó jelöltek ajánlasi rendjére nézve határoztak. E szerint az igazgatótanács a 21-iki egyházkerületi gyűlésnek első helyen fogja ajánlani dr. *Kovács* Pál *kecskeméti* kir. jogakadémiai igazgatót, második helyen dr. *Jász* Viktort, harmadik helyen *Kun* Béla máramaroszigeti jogtanárt s negyedik helyen *Forgon* Pált. *Eörsdegh* és *Komoróczy* kérvényeit alaki hibák miatt nem vette figyelembe a gyűlés. Az egyházkerület 16 tagu bizottsága minden valószínűség szerint e jelölés alapján fogja megejteni a választást. Itt említjük meg egyúttal, hogy az igazgatótanács özv. *Bacconi* Lajosné részére megboldogult férjének júliusig járó fizetését kiutaltatni rendelte.

*** Kiss József tanár — marad.** Megirtuk a múlt héten, hogy a református

gimnázium érdemes fizika-tanára, *Kiss* József benyújtotta a püspöki hivatalhoz nyugdíjaztatása iránti kérvényét. — Már akkor jeleztük, hogy az illetékes körök mindent el fognak követni, hogy a derék professzort maradásra bírják. Így is történt ez. Az igazgatótanács tegnapi ülésén foglalkozott a lemondás ügyével s az összes tanügyi és egyházi férfiaknak, különösen elnöklő *Degenfeld* grófnak kérésére engedett *Kiss* József s még a jövő iskolai év folyamán is előadja szaktantárgyait. A tudós tanár maradásának kivétel nélkül mindenki örül városunkban. A magunk részéről is teljes örömmel regisztráljuk e hírt.

*** Kinek fűtyöl a kanári?** Halhatatlan nagy költőnk, *Arany* János híres fülemile-poémájának mása esett meg tegnap *debreczeni* piacon. Fülemile helyett kanáriról szól az ének, mely nagy vidáman ott dalolt eltévedetten a piac egyik akézióján. Diszes hallgatóság gyönyörködött az ingyenes hangversenyben, míg *Szabó* Gyurka pieczi szünez nagyot nem gondolt és föl nem mászott a fára: kanárit fogni. A gonosz szándék csodácsodájára sikerült és százakra rugó közönség tapsolt és éljenzett az utczagyerek ügyességének. Ezzel azonban korántsem fejeződött be a kanári-ügy, mert a sarki rendőr úgy találta, hogy *Szabó* Gyurkának még ezekután sínes joga a kanárhoz s fölvezette a nebulót a rendőrségre. A fiut a bűnügyi osztály szabadon bocsátotta, de fogva tartotta a szokott énekest, a mely most sem *Szabó* Gyurkának, sem a törvényes gazdájának nem fűtyölhet, de fűtyöl a rend éber őreinek. Természetesen csak addig, míg a tulajdonos nem jelentkezik.

*** Hideg május.** Mindenfelől felsír a panasz az idei május zordonsága ellen. A felvidék egyes részein nagy hóesés borította el a kifeslett növényzetet, más helyen jégeső tette tönkre a gazdák reményeit. Alig van az országnak oly vidéke, hol a késő fagy kárt nem tett volna. A hortobágyi nagy sikszágot sem kímélte meg a kellemetlen idő. Veteményekben, gyümölcsökben nagy kárt tett. A kellemetlen időt különben a kaszálók is megsínylik s ha mielőbb be nem áll az óhajtott meleg, a szőlőskertekben is nagy lehet a kár.

*** Debreczeni jogászok a kassai diákkongresszuson.** A debreczeni főiskola ifjusága *Fráter* Ernő elnöklete alatt népes gyűlést tartott tegnap délután. A gyűlés egyetlen tárgya annak megállapítása volt, hogy melyik akadémiái egyetek kebeléből és kit küldjön főiskolánk a Kassán e hó folyamán tartandó diákkongresszusra? A hozott határozat értelmében a *Magyar Irodalmi Önképző Társulat* és *Jogász Segítő-Egylet* három-három, a *Jogász Önképzőkör*, a főiskolai *Kántus*, az *Olvasó-Egylet* és a *Gyorsíró-Kör* két-két taggal képviselteti magát a kongresszuson. E tizenhárom helyen kívül még több kisebb egylet adhat mandátumot a részvételre. Valószínű, hogy a kongresszuson Debreczen legalább husz tag fogja képviselni.

*** Igazgatósági ülés.** A Debreczen-füzesabonyi helyi érdekű vasut részvénytársaságának igazgatósága tegnap délután *Simonffy* Imre királyi tanácsos, polgármester elnöklete alatt ülést tartott,

melyen a folyó hó 31-én tartandó közgyűlés tárgyait beszéltek meg és készítették elő.

*** Debreczeni kereskedők vasárnapi munkaszünete.** A debreczeni kereskedővilágnak több előkelő tagja érdekes beadványt intézett a *Kereskedő Társulathoz*. A beadványban kéri, hogy indítson a Társulat mozgalmat a teljes vasárnapi munkaszünet behozatala dolgában. Ez egyelőre június és július hónapokra szólna, mely hónapokban tudvalevőleg csak tíz óráig vannak nyitva az üzletek. A hajnali és kora reggeli órák alatt — a beadvány szerint — bátran be lehetne zárni a boltokat s ezzel sem a vásárló közönség, sem a kereskedők igényei nem szenvednének sérelmet. A teljes vasárnapi munkaszünet az augusztusi nagyvásárig tartana. A Kereskedő Társulat e hó második felében tartandó ülésén fogja tárgyalni ezt a beadványt, mely mindenestre érdekes ujtítás és nagy könnyebbé válik a kereskedők alkalmazottjainak.

*** Nagy tűz Hadházon.** Tegnap virradóra — mint tudósítónk jelenti — nagy tűz ütött ki *Hajdu-Hadházon*. Az álmaiból felriasztott nép rémülten futott ki az utczára, melyet a fellövelő lángnyelvek piros fénybe vontak, *Hadházi* Lajos gőzmalmban ütött ki a tűz s minden erőfeszítés daczára porig leégett. Szerenese, hogy a tűz alkalmával déli szél fújt, mert máskülönben a községben is nagy kárt tehetett volna a tűz. A leégett gőzmalom 30—35 ezer korona értékű volt, melynek felerésze biztosítás útján megtérül.

*** Ártatlanul vád alatt.** Szegény öreg Cs. Nagy Sándort vénségére érte a meghűzoltatás. Szegénysorsu, de tisztességes életű ember volt *Derecskén*. Később elszegényedett, üldözött sorsa Debreczenbe sodorta a hatvanhárom éves öregot s mivel az este reászállott, bement *Kulcsár* Mihálynéhoz, ki leányával *Körös* Andrásnéval közös konyhát tartott. Az öreg szállást kért s adtak is neki a pinczében. Az öreg fázott itt s felkerekedett a konyhába. Reggel eltávozott s akkor vették észre a házbeliék, hogy hat koronájuk és több ruhaféle eltűnt. Gyanujuk az öregre irányult, klt a rendőrség ki is hallgatott, de beigazolta, hogy a gyanúnak még árnyéka sem férközhetik hozzá. A rendőrség most más nyomon indul, hogy a tolvaj kilétét kikutassa.

*** Albert, vagy jössz haza . . .** Ujságírói köteles diszkreczióból nem írjuk meg *Albert*nek, a kiről itt szó van, a vezetéknevét. Mert — tetszik tudni — *Albert*et széles körben ismerik s nem akarjuk kompromittálni. Nagyon érdekes az ügy. Tegnap este, a késő éjjeli órákban, éjjeli inspekeziósunk a rendőrséggel akart beszélni telefonon a *Hungária* kávéházból. Megesőngette az ördögös masinát s füléhez tette a kagylót:

— Halló!

— Halló! — válaszolt egy bájos női hang, szörnyű mérgesen.

— Parancsol, nagysád?

— Az istennyilával tréfálj, *Albert*! Vagy jössz nyomban haza vagy utánad megyek.

Munkatársunk nem akart indiszkrét lenni s a papueshősök legalázatosabb hanglajtásával visszazólt:

— Megyek, ezizám, nyomban.

Ebben a pillanatban rohant a telefonhoz az igazi Albert s lázasan követelte a kagylót.

— Kérem — szólt udvariasan — a telefonhoz engem hívni.

— Ne fáradjon, uram — szólt munkatársunk — már elintézték az ügyet. De most rohanjon haza, mert vagy lódul haza, vagy . . .

És Albert ur rohant hanyat-homlok haza, hegy a lába se érte a földet.

*** Krausz főrabbi családi ünnepe.**

Krausz Vilmos debreczeni főrabbinak fia, Bernát, ma délelőtt esküszik örök hűségét menyasszonyának, *Eckstein* Ilonkának, a fehérmegyei Sárabán. A lakodalmra Debreczenből is számosan utaztak el, számosan küldenek üdvözlő leveleket és táviratokat a fiatal párnak.

*** Új ügyvéd.** Dr. Weinberger Sándor, a debreczeni társaság kedvelt tagja tegnap este Budapesten letette az ügyvédi vizsgát. Az új ügyvéd városunkban fogja megnyitni irodáját.

*** Tolvaj cselédleányok.** Kohn Eszter szobaleány megunta a butortisztogatást és helyét odahagyva, munka nélkül faczérekodott. Volt egy koffere, melyet Sándor Ferencznél helyezett el a Hatvan-utca 35. szám alatt. A koffert ruhaféléjét csukta el a faczér cselédleány. Megsejtették ezt Hegedüs Eszter és Szondi Erzsébet cselédleányok s mikor Sándorné távozott hazulról, belopózkodtak a szobába s a koffert feltörve, az összes ruhaneműt elvitték belőle. A kárvallott leány jelentésére nyomozást indított a rendőrség és csakhamar elfogta a két tolvajt, kiknél a ruhafélét is megtalálták. Az ügyészségnek fognak átadni a megfellebbezett leányok.

*** Meglopott kávé.** Kiss Adolf, az Emke kávéház tulajdonosa tegnap éjjel, hogy lefeküdt, ötven korona összeget a feje alá tett. Reggel azon vette észre, hogy a pénz eltűnt feje alól. Míg elaludt, valamelyik alkalmazott eltüntette onnan. Kiss Adolf, mivel az ilyen pech már nem első ízben esett meg, jelentést tett a pénz eltűnéséről a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította.

*** Gyujtogató rablógyilkosok.** Borzalmas gyilkossági esetet derített ki a napokban Horváti község esendőrőse. Ez előtt két héttel — így jelenti levelezőnk — Bodó Gáspár ottani lakos házában éjnek idején tűz ütött ki. A tűz a szobában keletkezett s mire a veszedelmet észrevették, a szobában alvó Bodó Gáspár és felesége halálra égtek. Eleinte azt hitték, hogy Bodóék saját vigyázatlanságuknak lettek áldozatai, csak Nagy Lajos esendőrőse vezető kételkedett s széleskörű nyomozást indított. Fáradságát végre siker koronázta. Bodó ugyanis tűzhalála előtt pár nappal nagyobb öszszöget vett fel egy budapesti pénzintézetnél. A nagy börtárczáját, melyben pénzt tartogatta, a esendőrök megtalálták, a pénz azonban hiányzott belőle. Az őrsvezető Pallai Imrét, Bozó volt kocsisát és ennek testvérét, Pallai Jánost szemmel tartotta s a múlt szombatou le is tartóztatta és vallatni kezdte őket. A két testvér tagadott. Mikor azonban Pallai Jánosnál megtalálták a Bodó óráját és tájékozóját, Pallai felesége bevallotta, hogy azokat férje Bodóktól hozta. A két testvér erre megtört és bevallotta

hogy Bodót és feleségét éjnek idején megfojtották és kirabolták. Hogy pedig a gyanút magukról elhárítsák, a gyilkosság elkövetése után az ágyneműt leöntötték petróleummal és meggyújtották.

*** Vörös verekedés a főtéren.** Elkéseredett harcba egyveledett ma a városháza előtt három napszámos. Deli István, az öcsese József és Szodrai János örökös perlekedést folytattak együtt. Ha összekerültek valahol, mindjárt elfogta őket a régi jó magyar virtus. Tegnap a városháza előtt hozta össze őket a nem sejtett véletlen. A találkozás öröme első dolguk volt egymásra rohanni s mire rendőri közbelépés történhetett volna, közös akarattal úgy elagyabugyalták egymást, hogy mind a hármat vérbe köpülve kísérte fel két rendőr a bűnügyi osztályhoz, hol ártalmatlanná tettek.

x Ritka szerencséje van Gaedicke a Budapest, Kossuth Lajos-utca 2. sz. alatt létező bankházának, hol az osztályosorsjáték legutóbbi húzásánál a 100.000 koronás főnyereményt immár harmadszor nyerték. A szerencsétől annyira kegyelt gyűjtőde ezenkívül a múlt sorsjátékban mai harmadszor fizette ki ügyfeleinek a 100.000 koronás főnyereményt.

TANÜGY.

Az ev. ref. tanügyi bizottság ülése.

Saját tudósítónktól.

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottsága gróf Degenfeld József és Bencsik István elnöke alatt tegnap ülést tartott. A debreczeni bizottsági tagok s az egyházkerület kiküldöttein kívül a vidéki főgimnáziumok mindegyike képviseltette magát az ülésen, melynek főbb tárgyait a következőkben adjak:

(A gimnáziumok viszonyai.)

Dóczy Imre, középiskolai felügyelő gyönyörű statisztikai munkában adott általános képet az egyházkerület gimnáziumainak anyagi és szellemi viszonyairól. Ez a munkát az egyházkerület idejégyzőkönyvében teljes terjedelmében lesz olvasható.

A tanárválasztásokról és tankönyv-
váltásokról szóló jelentések tudomásulvétele után megerősítette a bizottság dr. Gergely István máramaros-szigeti jogtanárt mostani állásában.

(A tanítói oklevél.)

Igen érdekes pont következett ezután. A mezőturi főgimnázium igazgatótanácsa felterjesztést intézett a tanügyi bizottsághoz annak kimondása iránt, hogy a tanítói oklevél *magában* és egyedül még nem jogosít az igazgató-tanításra. A bizottság e felterjesztés értelmében határozott s elfogadta a mezőturi tanács indítványát.

(A Dóczy-intézet ügye.)

Jelentette ezután az előadó, hogy a Dóczy Gedeon igazgatása alatt álló ev. ref. tanítónőképző iskolának II. osztálya is szervezve lesz az 1902—903. tanév folyamára. Wlassics miniszter mindezeideig csak a III. és IV. osztályok létesítését engedte meg, tavaly létesült az I. évfolyam, a jövő iskolai évre pedig teljes osztályu lesz az intézet.

Kiseb fontosságú ügyek és jelentések elintézése, illetőleg tudomásu vétele után a gyűlés veget ért.

A főiskola igazgatótanácsának ülése.

Lapunk más helyén foglalkozunk azon elintézt ügyekkel, melyek a főiskolai igazgatótanács tegnapi ülésének tárgysorozatán szerepeltek. Az ülésen, melyen mintegy ötven igazgató tanácsos vett részt, Degenfeld József gróf elnökölt. E helyen a kisebb jelentőségű ügyekkel foglalkozunk, melyeket röviden intézett el a gyűlés. A Dr. Bacsonyi Lajos halálával megüresedett tanácsosi állásra Bartha Béla dr. prodékant választották meg. — Dóczy Imre tanácsnok a gazdasági albizottságba ad hoc történt behívását s az üres bizottsági helynek az ő személyével való betöltését tudomásul vette a gyűlés. — Az akadémiai albizottsági jeleutések tudomásul vétele után a gazdasági tanácsnak adták ki véleményezés végett a tanárkar azon előterjesztését, hogy az akadémiai tanárok természetbeni lakása visszaállíttassék. Rövidebb jelentések előterjesztése és tudomásulvétele után a gyűlés, mely reggel kilenc órától délig s délután négy órától estig tartott, nyolcz órakor veget ért.

EGYLETI-ÉLET.

Iparos ifjak ülése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, május 5.

Debreczen törekvő iparos ifjuságának két ülése is volt tegnap este. Választmányi ülése volt az „Iparos ifjak egy-
letének” s az Iparos Ifjuság Betegsegélyző Egyesületének.

Mindkettőnek e hó 25-én lesz rendes évi közgyűlése s a tegnapi választmányi ülések nagyrészt ennek előkészítésével foglalkoztak.

Az iparos ifjak üléseiről tudósítunk a következőkben ad számot:

(Az iparos ifjuság egyleti ülése.)

Az „Iparos Otthon” dísztermében este kilenc órakor nyitotta meg a választmányi ülést Tóth Kálmán az ipar-
testület ügybuzgó elnöke ki, egyszersmind az ifjusági egyesületnek is lelke és vezére.

Jelentésében sajnálattal emlékezett az iparos-ifjak közönyéről és szép beszédben fejtegette az ipari munkások bajait, megmutatván egyszersmind az utat, mely a kibontakozáshoz és boldoguláshoz vezet.

A jelentés és zárszámadások tudomásul vétele után Dávidházy Kálmán alelnök indítványozta, hogy szakosztályok alakíttassanak, a mit a választmány magáévá is tett.

Be lett mutatva a választmánynak a vagyonmérleg is, melynek során Tóth Kálmán elnök javaslatára a Fumagalliféle 3270 koronás alapítványnak a többivel együttesen való konvertálását határozták el. Határozatba ment tovább, hogy jelesebb ifjakat 160 korona ösztöndíjjal tanulmányutra küld az egyesület.

Vojta Géza, a gazdasági bizottság elnöke terjesztette elő még jelentését, melynek elfogadásával a választmányi ülés az elnök életésével véger ért.

(A Betegsegélyző-egylet ülése.)

Az ifjusági egylet ülése után a betegsegélyző-egylet választmányja értekezett.

Tóth Kálmán elnök terjesztette elő rendes jelentését, utalva arra is, hogy az egyesület rövidesen be fog olvadni az ipar-
testületi betegsegélyező pénztárba.

Tudomásul vette a választmány az elnöki jelentést, majd megállapította a május 28-iki közgyűlés tárgysorozatát.

Egyéb tárgya a választmány értekezletének nem volt, mire Tóth Kálmán elnök az ülést berekesztette.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

L. Komáromy Mariska.

(Nap és Hold.)

A pótidény vendégeinek sorát a magyar színpadok legkiválóbb ének-
művésznője, L. Komáromy Mariska zárja be, ki tegnap este lépett föl először egy
kitűnő vig operette, a „Nap és Hold”
Manola szerepében. A művésznő, mióta
hitvessé lett, szerelme kedvéért hűtlen
lett a festett világhoz. Látszólagos hűt-
lenség, mert ime bizonyosság debreczeni
vendégszereplése is: hogy szívesen ka-
czérkodik régi, örök szerelmével, a szin-
paddal. A minthogy nem is lehet máskép.
Hatalmas delej a deszka, szédítő a ra-
gyogó lámpasor és nehezen válik tőle, a
ki egyszer igazán megszerette.

Komáromy Mariska pedig nem csoda
ha megszerette. Egy-egy művésznő alig
aratott a régi nagyokon és Blahánénkon
kívül több és hatalmasabb sikereket,
mint Komáromy Mariska. Csoda-e hát,
ha szereti a deszkát? Csoda-e hát, ha
összenőtt a lelke elválaszthatatlanul
Thália templomával?!

A mit tegnap produkált — az több
volt a művészi kiválóság zsenialitásánál.
Csengő, mesés hangja magával rag-
adta a lelkeket egy szebb, egy tisztább
világba s a nézőtér lázasán tapsolt, ujr-
zott, tombolt gyönyörűségében. Pompás
belépője, második felvonásbeli „Dal a
katonáról” című remek kupléja, a szent
oltalmát esdő hármass és a bájos románéz
„Olyan helyen születtem én” egyaránt
nagyhatásúak voltak. Békeffyvel énekelt
harmadik felvonásbeli duettje „Mi két
szerető vagyunk” — a befejezett tökéle-
tesség és gyönyör.

L. Komáromy Mariskához méltó
kivánt lenni a környezet is és érdemes
igyekezettel nyújtották a legjobbat. Bé-
keffy szépen énekelt és Székely Gyulá-
val együtt sok tapsot aratott. Bárdos
Irma lassankint mintha emelkedne, —
mintha tanulna és törekedne. Faragót, a
rendőrt föltétlen dicsérettel említjük s
megadjuk ugyanezt a kitűnő művésznök
is, a ki nem veheti rossz néven tőlünk,
ha tuzásaira ismételtlen figyelmeztetjük.
Takács Mariska eleven, kívánatos csap-
lárné volt, a mint jól játszotta a maga
aluszekony szerepét Sertőzy is.

A nézőtér előkelő, nagy közönség-
gel telt meg, mely szívesen tapsolt úgy
a jeles vendégnek, mint a többi szerep-
lőknek. A zenekar Znojemszky karmes-
ter vezetésével érdemes munkát vég-
zett. (—)

— (Orfeus a pokolban.) Offenbach
örökszép muzsikájában lesz ma este ré-
szünk. „Orpheus a pokolban” kerül színre
Euridike szerepében Littkené Komáromy
Mariska asszonnyal. A nagynevű mű-
vésznőnek ez lesz egyszersmind bucsufel-
lépte, mely iránt érthető és indokolt az
érdeklődés.

TÁVIRATOK.

A király a kertészeti kiállításon.

Budapest, május 6. (Saját tu-
dósítónktól.) Ő felsége tegnap meg-
látogatta a városligeti iparszarnok-
ban levő kertészeti kiállítást, ahon-
nan kevéssel 12 óra után távozott.
Egyéb látogatásokat nem is tett a
király, ki ma délben fogadja budai
várpalotájában a delegációkat.

Közös miniszteri tanácskozás.

Budapest, május 6. (Saját tudó-
sítónktól.) Tegnap délután közös
miniszteri tanácskozás volt, melyen
a király elnökölt. A konferenzia
egyetlen tárgya a közös költségvetés
volt.

Szell és Körber a kiegyezésről.

Budapest, május 6. (Saját tudó-
sítónktól.) Egyes bécsi lapok rossz-
akaratu híreszteléseivel szemben fél-
hivatalos helyről jelentik, hogy a
magyar kormány mindenkor a leg-
nagyobb készséggel siettetett a ki-
egyezési tárgyalásokat. Szell Kálmán
tegnap is tárgyalt Körberrel a ki-
egyezés függő kérdéséről. Csupán az
autonom vámtarifa harmadik olvasá-
sát kellett a kereskedelmi miniszter-
ség megüresedése miatt jövő hétfőig
elhalasztani, amikor az új miniszter
hivatalbalépésével a kereskedelmi
tárca válsága megszűnt.

A magyar delegáció alakuló ülése.

Budapest, május 6. (Saját tu-
dósítónktól.) A magyar delegáció
délután hat órakor tartotta alakuló
gyűlését, melyen a korelnöki széket
Szell Kálmán fölkérésére Bohus
Zsigmond foglalta el. Elnökké gróf
Andrássyt, alelnökké Szapáry Gyula
grófot választották meg. Andrássy
rövid beszéde után Kállay Béni ter-
jesztette be a közös miniszterek elő-
terjesztéseit, végül az albizottságok
alakultak meg.

Óriási marhavész Temesvárott.

Temesvár, május 6. (Saját tu-
dósítónktól.) A temesvári rendőrség
tegnap ezer marhavészes állatot irt
össze. Megtiltotta a rendőrség az
állatkivítelt, fertőzött istállók látoga-
tását s a tejeladást. Temesvárott
emiatt óriási nagy az ijedelem.

Az osztrák delegáció elnöke.

Bécs, május 6. (Saját tudósi-
tónktól.) Az osztrák delegáció teg-
nap délután négy órakor tartotta
alakuló gyűlését. Elnökké Bärenreut-
hert választották meg, ki megnyitó
beszédében azon reményének adott
kifejezést, hogy a békét sikerül a
hatalmakkal fentartani. — Ezután
Goluchovszky gróf terjesztette be a
közös miniszteriumok költségvetéseit.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A fűtykösök harca. A sámsoni legé-
nyek szerte ismeretesek Hajduországban
arról, hogy nem vetik meg a kisebbfajta
verekedéseket. Koresmai idogálás nem
eshetik meg Sámsonban zenebona nélkül.
Tavaly is ilyen ittas állapotban kapott
össze Pikó Sándor ezimborájával, Ujváry
Istvánnal, akit fűtykösével agyba-főbevert.
Ujvárynak a sámsoni orvos akkori lát-
lelete szerint csontjai is összetörték. Dr.
Isoó János törvényszéki orvos e véle-
ménnyel szemben azt állította, hogy
csak belső sérüléseket szenvedett. A deb-
reczeni kir. törvényszék tegnap tárgyalta
ez ügyet, de ítéletet csak akkor mond
benne, ha a két orvosnak eltérő vélemé-
nyét az országos egészségügyi tanács
összeegyezteti.

§ Elgázolt kabai atyafi. Tavaly június
havának egyik holdvilágos estéjén vigan
hajtotta lovait Kerekes Sámuel a kabai
országuton. Az esthomályban nem vette
észre Kerekes, hogy Apagyi György,
egy öreg paraszt ott gyalogol az ország-
uton, szekérével szemben. Az öreg Apa-
gyi sem látott semmi veszedelmet, a
szekérzörgést pedig nem hallotta meg,
mert siket a szegény. Kerekes az utolsó
percében észrevette a szekere előtt botor-
kázó öreget, kiáltott is feléje, de már
késő volt: a szekér kerekei átmentek az
öreg Apagyi testén és összeroncsolták
azt. Gondatlanságból okozott súlyos testi
sértés vétségéért állott tegnap Kerekes a
debreczeni kir. törvényszék előtt, mely
a vádnak és Körössy János tartalmas
védőbeszédének meghallgatása után 20
korona fő- és 10 korona mellékbünte-
tessr ítélte a gondatlan Kerekest.

NYILT-TÉR.

Fogorvosi műtermem

Kossuth-utca 26. szám alá o o o
o o o (Kardos-ház) helyeztem át.

Fogadok: d. e. 10—12-ig
d. n. 2—5 óráig.

Minden SZERDÁN délután 4—5 óráig
szegénysorsu fogbetegeknek in-
gyen rendelek.

Dr. WINKER JENŐ

egyetemes orvostudor
fogorvos.

Kiadó laptulajdonosok:

Dobschorb és Popovits.

460. v. k. szám.

1902.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 210/12. 1902. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Bihary István részére Bagi Károly és neje halápi lakosoktól 640 kor. — fill. tőke, ennek esedékes 5 százalékos kamatai és eddig összesen 215 kor. 46 fill. perköltség erejéig 1900. évi december hó 17. és 1901. jan. 23-án bíróilag lefoglalt és 1630 koronára becsült sertések, tehenek és egyebekből álló ingóságok **1902. évi május hó 9-ikén délelőtt 8 órakor** kezdetét veendő és a Halápon, alperesek lakásán, Molnár Albertné-féle kaszálóban megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén bécsáron alul is elfognak adatai.

Debreczen, 1902. évi április hó 20-án.

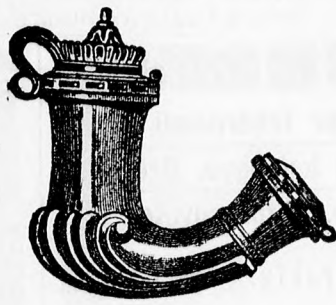
Sugár Gyula,
birói kiküldött.

**Legjobb
szőlőkarók**

10 koronától kezdve ezrenként
kaphatók:

Balog Dávid telepen
Debreczen. Miklós-utca végén.

Valódi tajték pipák és szipkák

legolcsóbb
árban
kaphatók

Szent-Királyi Tivadar
műiparáruüzletében.

ad. 5117
1902 sz.

Árlejtési hirdetmény.

Hajdúvármegye székesháza és melléképületei 1902. évi javításához szükséges, összesen 902. korona 50 fillérben előirányzott anyagok beszerzését és a kőműves, lakatos és szobafestő munkák teljesítését zárt ajánlati versenytárgyalás alapján kívánna biztosítani; felhívom mindazokat, kik ezen vállalatot elnyerni óhajtják, hogy ötven korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat hozzám a folyó évi Május hó 17-ik napjának délelőtt 9 órájáig adják be.

A vállalkozni kívánók az előméretet és költségvetést a kitzüött határidőik a vármegyeház levéltárában a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Debreczen, 1902. április 30.

Rásó Gyula
kir. tanácsos alispán.

A magy. kir. szab. osztálysorsjátéknak, a világ e legesélydúsabb sorsjátékának nyeremény-táblázata.

100000 sorsjegy 50000 nyeremény.
minden második sorsjegy nyer.
Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

A nyeremények készpénzben fizetettnek ki.	1	jutalom	600000
	1	nyer. á	400000
	1	" "	200000
	2	" "	100000
	1	" "	90000
	1	" "	80000
	1	" "	70000
	2	" "	60000
	1	" "	40000
	5	" "	30000
	1	" "	25000
	7	" "	20000
	3	" "	15000
	31	" "	10000
	67	" "	5000
3	" "	3000	
432	" "	2000	
763	" "	1000	
1238	" "	500	
90	" "	300	
31700	" "	200	
3900	" "	170	
4900	" "	130	
50	" "	100	
3900	" "	80	
2900	" "	40	
50.000	nyer. és jut. összegben	13.160.000	

Ha Önnek

magy. kir. szab. osztálysorsjátékban

pedig nem volt szerencséje, úgy kísértse azt meg a rendkívül szerencsés, világszerte ismeretes szerencse-gyűjtődemben.

Én kimutathatom, hogy eddig a legtöbb nyereményt fizettem ki.

A 10 magy. kir. szab. osztálysorsjátékhoz

melynek

I. osztályú húzása 1902. május hó 22-én és 23-án

tartatik meg

ajánlok ——— egész fél negyed nyolczad sorsjegyet eredet sorsjegyeketi: 12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért

az összeg beküldése ellenében vagy utánvételt Hivatalos tervet ingyen küldök. Megrendelések közvetlenül hozzám intézendők.

GAEDICKE A.

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Április hó 5-én a

100.000 koronás főnyeremény

immár harmadszor jutott gyűjtődemnek osztályrészü.

Rövid időn belül

12 milliót

fizettem ki

t. vevőimnek, köztük a következő főnyereményeket:

Nálam nyerték.	600000	korona	62551	sz.
	400000	"	33464	"
	400000	"	11119	"
	400000	"	28916	"
	100000	"	42758	"
	100000	"	49878	"
	100000	"	87991	"
	70000	"	60912	"
	60000	"	78863	"
	60000	"	82528	"
	60000	"	97263	"
	30000	"	6920	"
	30000	"	38691	"
	30000	"	90364	"
	25000	"	23481	"
25000	"	30049	"	
20000	"	28950	"	
20000	"	33402	"	
20000	"	35862	"	
20000	"	44410	"	
20000	"	60781	"	
20000	"	78848	"	
20000	"	88874	"	
15000	"	57734	"	
15000	"	77950	"	
15000	"	82506	"	

A P R Ó H I R D E T E S E K

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetések.

<p>A K I</p> <p>eladni vagy venni kíván</p> <p>butort földet bort szőlőt üzletet házat stb. szobaleányra szolgállóra kocsisra házmesterre stb.-re van szüksége</p>	<p>adja fel hirdetését</p> <p>a</p> <p>„SZABADSÁG”</p> <p>kiadóhivatalánál.</p> <p>Ujletai különféle Ó-bor 80 hektoliter eladó Szabó Lajosnál Péterfia-utca 81.</p>	<p>Szilassy Ottó</p> <p>Éradonyi gazdaságában, u. p. Értarsa, 12,000 kéve nád, valamint 40 hektoliter tavalyi tiszta érmelléki bor eladó. — Szíves megkeresések a fenti czimre kéretnek.</p> <p>Nyaráló eladó</p> <p>sétakertben 600 négyszögöl területtel 4000 forintért. Értekezhetni a kiadóhivatalunkban.</p>	<p>Vaj,</p> <p>naponta friss</p> <p>kilója 1 frt. 20 kr-ért kapható</p> <p>DEUTSCH LAJOS</p> <p>fűszer kereskedésében Piacz-u. 38.</p> <p>Martinkán</p> <p>négy nyilas szőlő nagy. pajtával együtt eladó Czím a kiadó hivatalban</p>	<p>10 év óta fennálló</p> <p>hasznos időtöltés. Ingyen- oktatás és utasítás. Tes- sek árlapot kéri</p> <p>Ház eladó</p> <p>Batthyányi-utca 11. szám alatt 15000 forintért.</p> <p>Legalkalmasab ajándék</p> <p>egy fényképező kamra. Kellemes szórakozás és</p>	 <p>Komáromi József fényké- pészeti szaküzletéből Deb- reczen, Piacz 12.</p>
---	--	---	--	--	---

Griczmann Gyula

orthopéd czipész.

Piacz-utca 11. szám (Bika-szálloda mellett.)

Ajánlja magát mindenféle orthopéd munkáknak és czipő különlegeségeknél elkészítésére. Felhívja a merev és hajlékony ludtalpuaknak, különösen a pinczerek és kereskedőknek, valamint egyéb lábbetegségbenszenvedőknek figyelmét, helybeli jeles orvosok által is elismert és kitűnőnek talált

orthopéd czipő o o o
o o o készítményeire,

melyek a beteg lábára feltétlen gyógyhatásuak s felette kényelmesek és könnyűek.

Mérték utáni megrendelések a legdivatosabb és legpontosabb kivitelben!

Debreczeni szőlő és o o o o
o o o bortermelő szövetkezet

Telefon 34. Telefon 34.

BORÁRIEGYZÉKE

o o o Érvényes 1902. május hó 1-től. o o o

I. ASZTALI BOROK.

1 liter kadarka	60 fillér.
1 „ Siller	60 „
1 „ Mézes fehér	64 „

II. PECSENYE BOROK.

1 liter Olasz Rüzling	68 fillér.
1 „ Veltelini	68 „
1 „ Ezerjő	80 „

III. CSEMEGE BOROK.

1/2 liter muskotály	60 fill.
1/2 „ Fehér burgondi félasszu	1.— kor.
1/2 „ Carbenet félasszu	1.20 kor.
1 „ 1900 évi vörös félasszu	3.— kor.
1 „ Aszu	3.— kor.

Üvegekért darabonként külön 16 fillért számítnak fel, melyeket azok visszahozása alkalmával ugyanazon árban visszafogadunk.

A

DEBRECZENI SZŐLŐ ÉS o o o o o o o o o o
o o o o o BORTERMELŐ SZÖVETKEZET.

Simonffy-utca 2. szám. Városi bérház.

Az iroda vasárnaponként délután 1 órától fél 6 óráig zárva van.

Vászon, kész fehérenemű.

Menyasszonyi kelengye, Szőnyeg, függöny, Butorszövetek

↔ nagy raktára ↔

Donogán és

Somossy

Kunz József és Tarsa
utódai czegnel — Kis-templom-bazár.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetében

Bluz selymekben,
Tennis, chiné és
De laine szövetekben,
napernyőkben.

Szabó Lajos fiai
czegnel,
Debreczen — Rózsater.

Meghívó

a nyirenyháza — mátészalkai o o o o o o o o o o h. é. vasut részvénytársaságnak

1902. évi május hó 21-én — szerdán — délután 4 órakor

BUDAPESTEN, V. Fürdő-u. 1. szám a., II. em. — tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1901. évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt.
4. Az igazgatóság megválasztása 3 évre.
5. Az igazgatóság tiszteletdíjának egy évre való megállapítása (alapszab. 36. §).

Azon részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, kötelesek az alapszabályok értelmében részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb május hó 14-ig a helyi szokás szerinti pénztári órákban, m. p. Budapesten: a Budapesti Bankgyűlésület R. T.-nál, M—m Frankfurtban: Erlanger & Söhne bankháznál letenni.

Minden letett részvény 1 szavazatra jogosít.
Budapest, 1902. május 4-én.

Az igazgatóság.